

meldinger fra politikere, fagpersoner og andre vist et behov for at styrke indsatsen for børn og unge med særlige behov.

Denne offentlige debat har været et vigtigt element for det lovforberedende arbejde, som har taget udgangspunkt i, at regeringens børneudvalg i 1994 fremlagde en handlingsplan for de svagest stillede børn og unge.

I handlingsplanen blev bl.a. peget på behovet for et tættere samarbejde mellem sektorer og faggrupper og for en styrkelse af den tidlige indsats, og planen var derfor baseret på en række konkrete metodeudviklingsprojekter med disse formål, herunder etablering af tværfaglige teams, etablering af åbne anonyme rådgivninger, kontaktsteder og specialdagtilbud mv.

I 1996 blev der gjort status, hvoraf fremgik, at man var nået langt på metodeudviklingsområdet. Med henblik på den videre udvikling og erfaringsformidling iværksatte Socialministeriet bl.a. et analyseprojekt under Socialforskningsinstituttet om kvaliteten og indholdet i kommunernes arbejde med børnesager.

Af Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Når børn og unge anbringes - en undersøgelse af kommunernes praksis i anbringelsessager« 1997:6, fremgår det bl.a., at der ikke i alle sager foretages en egentlig undersøgelse, og at arbejdet med planer og revision heraf ikke altid lever op til lovens krav, ligesom der peges på heraf afledte forskelle i de konkrete anbringelsesforløb.

I undersøgelsen nævnes endvidere behovet for at inddrage forældre og børn i større udstrækning og styrke indsatsen over for forældrene under anbringelsen, og der gøres opmærksom på betydningen af »efterværn« - dvs. støtte til anbragte og tidligere anbragte børn og unge i forhold til uddannelse, arbejdsmarkedet, forælderrolle mv., herunder i form af udslusningsstøtte.

Undersøgelsen er i første omgang blevet fulgt op i forbindelse med indførelsen af serviceloven, hvor betydningen af det forebyggende arbejde er blevet understreget, og hvor der blev gennemført en stramning og ændring af reglerne om særlig støtte bl.a. ved anbringelser uden for hjemmet, herunder indført en kontaktpersonordning for unge.

Også indenfor de sidste år er der blevet tilføjet ny viden om indsatsen overfor børn, unge og familier med særlige behov.

I Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Anbringelser af børn, En kvalitativ analyse af processen« 1998:2, er således beskrevet de elementer, der er afgørende for et godt anbringelsesforløb - især anbringel-

sesstedets faglighed, menneskelige kvaliteter og respekt for forældrene. Der beskrives også anbringelser, der ikke fungerer; her er særligt forældrenes relation til barnet og indstilling til anbringelsen vigtig. Der peges endvidere på betydningen af, at der findes det rigtige anbringelsessted, etableres samarbejde med forældrene og at barnets holdning undersøges, ligesom det konstateres, at planer normalt udarbejdes og fungerer godt.

Børnerådet udsendte i november 1998 debatoplægget »Anbringelse til barnets bedste, Forslag til styrkelse af indsatsen for truede 0-3 årige børn.« Børnerådet henviser til FN's Børnekonventions principper om, at der skal tages udgangspunkt i barnet bedste - og skabes sammenhæng i barnets liv. Børnerådet har med dette udgangspunkt opstillet alternativer til den nuværende praksis på anbringelsesområdet i forhold til de helt små børn.

Forskellige undersøgelser, fx Bibi Vegler: »Barnet mellem 2 familier« og et projekt under Familieplejen i Danmark fra august 1999 har vist behov for en støttestrategi for forældre, der har et anbragt barn. Rapporten »Samarbejde mellem forældre og plejeforældre« viser således, at mange forældre til anbragte børn oplever ikke at få støtte under og efter anbringelsen, hvilket bl.a. kan medføre tilbagetrækning, vrede og kritik. Hertil kommer, at der er tale om en meget belastet gruppe, der ofte er blevet svigtet i opvæksten, har ringe uddannelse eller ringe arbejdsmarkedstilknøytning, og mange er enlige. Der er derfor behov for en uvildig person, der - også akut - kan støtte og give forældrene modspil på deres egne præmisser, fx til forberedelse og bearbejdning af møder, læsning af breve mv. og mulighed for at kunne få kontakt, når det brænder på.

Børnesagens Fællesråd har med oplægget »Herfra og sikkert videre, Forslag til styrkelse af efterværn for unge med anbringelsesbaggrund« fra april 1999 sat fokus på arbejdet med efterværn for unge, der har været anbragt, idet mange unge bliver usikre, når de skifter fra trygge rammer til selvstændig bolig - ofte med et begrænset netværk. Usikkerheden går på boligforhold, uddannelse, arbejde og ikke mindst fremtidigt netværk.

Et initiativ af betydning for udviklingen af støtten til børn og deres familier er arbejdet i regeringsudvalget om social arv, nedsat i januar 1999. Af udvalgets status fra august 1999 fremgår det bl.a.

- at indsatsen mod negativ social arv skal tilpasses den enkelte,
- at der skal fokuseres på børns og unges ressourcer og udvikling af kompetencer, og